

ความผูกพันต่อองค์การที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

Organizational commitment affecting organizational health of educational Institutions under Kanjanaburi Primary Educational Service Area Office 4

มนต์เทพ บาตรโพธิ์*

Monthep Bathpho

พรรณี สุวตธี**

Panee Suwatthee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์ความผูกพันต่อองค์การซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 277 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงด้านเนื้อหา ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ความผูกพันต่อองค์การ เท่ากับ 0.95 และตอนที่ 2 สุขภาพองค์การเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ความทุ่มเทเพื่อองค์การ ความภาคภูมิใจในการทำงาน และความต้องการความสำเร็จ

2. สุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ทั้งภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ขวัญในการปฏิบัติงาน การมุ่งเน้นวิชาการ บุณภาพของสถาบัน ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ การสนับสนุนทรัพยากร และภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์

3. ความผูกพันต่อองค์การ ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในการทำงาน(X_1) ความต้องการความสำเร็จ(X_3) และความทุ่มเทเพื่อองค์การ (X_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา

* นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.กลุ่มพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 67.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความผูกพันต่อองค์กร สุขภาพองค์การ ประถมศึกษา

Abstract

The research aimed to: 1) study level of organizational commitment of educational institutions; 2) study level of organizational health of educational institutions; and 3) analyze organizational commitment affecting organizational health of educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4. The samples were 277 school administrators and teachers at educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4, derived by proportional stratified random sampling as distributed by district. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher with the content validity between 0.67-1.00, and the values of The Cronbach's Alpha reliability coefficient of Part 1: organizational commitment equal to 0.95, and Part 2: organizational health equal to 0.98. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1) Organizational commitment of educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4 was overall performed at the highest level. These aspects were willingness to exert considerable effort with total dedication on behalf of the organizational benefits, a sense of pride in being part of the organization, and needs for achievement.

2) Overall and in specific aspects, organizational health of educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4 was overall performed at the high level. These aspects were morale in working operation, academic emphasis, institutional integrity, relationship-oriented leadership, resource utilization, initiating structure leadership.

3) Organizational commitment in aspects of a sense of pride in being part of the organization (X_1), needs for achievement (X_3), and willingness to exert considerable effort with total dedication on behalf of the organizational benefits (X_2) together predicted

organizational health of educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4 (Y_{tot}) at the percentage of 67.00 with statistical significance level of .01.

Keywords: organizational commitment, organizational health, primary education

บทนำ

ความผูกพันต่อองค์กร (organization commitment) เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับสภาวะของบุคคลที่เป็นสมาชิกขององค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยมีเป้าหมายในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในค่านิยมและเป้าหมายขององค์กรตลอดจนมีความเต็มใจที่จะทำงานอย่างเต็มความสามารถและมีความปรารถนาที่จะดำรงความเป็นสมาชิกขององค์กรต่อไป ความผูกพันต่อองค์กรมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรเนื่องจากสามารถทำนายอัตราการลาออกหรือย้ายออกได้ดีกว่าความพึงพอใจในการทำงาน กล่าวคือสมาชิกที่มีความผูกพันต่อองค์กรสูง จะสามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์กรต่ำ จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าให้กับองค์กรได้ ทั้งนี้วิมลจำปานิล (2554 :21) และประชุม บำรุงจิตร์ (2551 :63) ได้เสนอความเห็นไว้ว่า โรงเรียนเป็นองค์การทางการศึกษาที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถอยู่รอดได้ดังนั้นครูที่มีความผูกพันต่อโรงเรียนสูงจะมีความจงรักภักดีและเต็มใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่คิดจะลาออกก่อนเวลาอันสมควรหรือย้ายไปทำงานในสถานที่แห่งใหม่ จึงกล่าวได้ว่าการบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารจะต้องสร้างและพัฒนาความศรัทธา ความทุ่มเทและความจงรักภักดีต่อโรงเรียนให้เกิดขึ้นกับคณะครูและบุคลากรทุกคน จะทำให้ครูมีความเคารพ เชื่อถือ ไว้วางใจและยอมรับในแนวทางการบริหารงานว่าจะสามารถดำเนินงานไปด้วยความยุติธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อครูและนักเรียนได้ในที่สุด

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพองค์กร (organization health) นั้นเป็นการศึกษาตามทฤษฎีระบบสังคม (social system theory) ซึ่ง Parsons (1953อ้างถึงในแก้วขวัญ เอียดศิริพันธ์,2552:9) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ได้อธิบายไว้ว่า องค์กรที่สามารถแก้ปัญหาพื้นฐานในระบบสังคมได้โดยใช้ข้อจำเป็นแห่งการกระทำตามหน้าที่ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการปรับตัว 2) ความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ 3) ความสามารถในการบูรณาการ และ4)ความสามารถในการรักษาระเบียบแบบแผนให้เกิดขึ้นในองค์กรอย่างเป็นระบบ เป็นองค์กรที่มีประสิทธิผล จากทฤษฎีดังกล่าวนักวิเคราะห์องค์กรในยุคพฤติกรรมศาสตร์ ได้นำมาศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสุขภาพองค์กรในมิติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะหรือความต้องการของระบบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภารกิจ 2) ด้านการบำรุงรักษา และ 3)ด้านความเจริญงอกงามและการเปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์ ทำให้เกิดมิติสุขภาพองค์กร 10 มิติ ประกอบด้วย 1) การมีเป้าหมายที่ชัดเจน 2) การติดต่อสื่อสารที่เหมาะสม 3) การใช้อำนาจในทางที่ดี 4) การใช้ทรัพยากรบุคคลอย่างเหมาะสม 5) สมาชิกในองค์กรมีความรักใคร่ สนับสนุนปรองดองกันเป็นอย่างดี 6) สมาชิกมีขวัญและความพึงพอใจในงานดี 7)

องค์การมีนวัตกรรมใหม่ๆ 8) องค์การมีอิสระในการดำรงชีวิตท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่กดดัน 9) องค์การมีความสามารถในการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลง และ 10) องค์การมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม(Miles ,1973 : 437 – 441 อ้างถึงใน สรวุฒิ ปุริสา, 2553: 23)

เนื่องจากได้มีความพยายามศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพองค์การอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 โดยนักวิชาการและนักการศึกษาซึ่ง Hoy & Foryth (1986 อ้างถึงใน กมลลาศน์ ศรประสิทธิ์ 2553 :4) ได้ชี้ให้เห็นว่า สุขภาพองค์การเป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์สภาวะการทำงานตามธรรมชาติขององค์การเพื่อพัฒนาและเปลี่ยนแปลงองค์การอย่างมีคุณค่าใน 3 ระดับมี 7 มิติ ซึ่งเป็นการอธิบายเกี่ยวกับการสร้างมิติสุขภาพองค์การของโรงเรียน กล่าวคือ ในระดับสถาบัน (institutional level) ประกอบด้วย มิติความเข้มแข็งองค์การ ระดับการจัดการ (managiral level) ประกอบด้วย มิติอิทธิพลของผู้บริหาร ภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ ภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ และการสนับสนุนทรัพยากร ส่วนระดับเทคนิค (technical level) ประกอบด้วย มิติขวัญในการปฏิบัติงาน และการมุ่งเน้นวิชาการ ต่อมา Hoy & Miskel (1991 :234 อ้างถึงใน กรรณิกา เฟื่องประยูร 2555 :11) ได้เสนอไว้ว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนเป็นกรอบแนวคิดหนึ่งในการอธิบายบรรยากาศของโรงเรียน กล่าวคือ โรงเรียนที่มีสุขภาพดี (healthy school) จะเป็นโรงเรียนที่ปลอดจากแรงกดดันทางสังคม ชุมชน และผู้ปกครอง ผู้บริหารมีแบบภาวะผู้นำที่ปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา เน้นพฤติกรรมมุ่งงานและมุ่งสัมพันธ์ สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา ชี้นำและมีมาตรฐานการปฏิบัติงานสูง มีอิทธิพลต่อผู้บังคับบัญชาทั้งการกระทำและความคิด ครูในโรงเรียนที่มีสุขภาพองค์การดีจะผูกพันกับการเรียนการสอน ตั้งมาตรฐานการเรียนการสอนไว้สูงมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง มีความจริงใจต่อกัน มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และมีความภาคภูมิใจในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานและสามารถปฏิบัติงานได้ นักเรียนเรียนอย่างหนัก มีแรงจูงใจในการเรียนสูง และยอมรับในการเรียนเก่งของเพื่อน นอกจากนี้ กมลลาศน์ ศรประสิทธิ์, (2553: 18 , 327) ได้เสนอไว้ว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สภาพของโรงเรียนประถมศึกษาที่เกิดจากสภาวะการปฏิบัติงานตามภารกิจและความรับผิดชอบของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีความพร้อมที่จะอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาวะการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมีความพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน รวมทั้งได้เสนอข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องการพัฒนาเครื่องมือตรวจวัดสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา ว่าสามารถตรวจสอบโดยใช้องค์ประกอบ 8 ด้านได้แก่ 1) บุรณภาพของสถาบัน 2) ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ 3) ขวัญในการปฏิบัติงาน 4) การสนับสนุนทรัพยากร 5) ความสามารถในการแก้ไขปัญหา 6) ภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ 7) การอยู่ร่วมกันของบุคลากร และ 8) การวางแผน

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์การของนักวิชาการหลายท่านอาทิ ภคินี ดอกไม้งาม (2546) มณฑนา มานะประสพสุข (2546) ชนิดา เจริญเมือง (2547) ภัทรภรณ์ ทัตต์สงวน (2548) ชูเกียรติ งานไว(2551) สรพงษ์ โพนบุตร (2551)สุนทร เขียวทรัพย์ (2552) จำนง เหล่าคงธรรม(2554) และปาริชาติ ขำเรือง (2554) ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า มีปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ ความผูกพันต่อองค์การได้ร้อยละ 40-60 อาทิ การบริหารงานของผู้บังคับบัญชา สัมพันธภาพในหน่วยงาน ลักษณะงาน

โครงสร้างองค์การ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าในงาน ความมั่นคงในงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา วัฒนธรรมโรงเรียนและภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าการสร้างความผูกพันต่อองค์การควรเน้นไปที่ ความเชื่อมั่น การยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ ความเต็มใจทุ่มเทและใช้ความพยายามในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งความปรารถนาที่จะปฏิบัติงานในองค์การให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การและจากการศึกษาข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพองค์การและความผูกพันต่อองค์การในบริบทของสถานศึกษานั้น จะเห็นว่ามียปัจจัยต่างๆที่ส่งผลในระดับปานกลางถึงระดับสูง อาทิ ผลจากการวิจัยของ รสริน กิจพร้อมผล (2547:91) พบว่า มิติสุขภาพองค์การด้าน ขวัญในทางปฏิบัติงาน อิทธิพลของผู้บริหารและบุรณภาพของสถาบัน ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของครูเทศบาลและผลงานวิจัยของ เหม ยูณู (2548:74) พบว่า มิติสุขภาพองค์การที่มีความสัมพันธ์สูงสุดกับความพึงพอใจในงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้แก่ การติดต่อสื่อสารและความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา แต่มิติที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดได้แก่ ขวัญในการปฏิบัติงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน นอกจากนี้จากผลงานวิจัยของ ดวงสมร บาตรโพธิ์ (2549 :97) พบว่ามิติสุขภาพองค์การด้านขวัญในการปฏิบัติงาน การมุ่งเน้นวิชาการ การ จัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ บุรณภาพของสถาบัน การเน้นผู้นำทางวิชาการ และการติดต่อสื่อสาร ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 และจากผลงานวิจัยของ สรวาภูมิ ปุริสา (2553:121) ได้ข้อค้นพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ แรงจูงใจและสภาพแวดล้อมขององค์การ สามารถพยากรณ์สุขภาพองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธรได้ร้อยละ 57.40 และข้อค้นพบในงานวิจัยของ วรณพิมพ์ หนูมุงกุฎ (2557:131- 133) พบว่า สุขภาพองค์การในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ ด้านขวัญในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สุขภาพองค์การด้านการวางแผน ขวัญในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านการสนับสนุนทรัพยากรส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมกันทำนายได้ร้อยละ 74.20

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาตลอดจนข้อค้นพบในงานวิจัยตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้สนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การและสุขภาพองค์การ ที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำมาหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่คาดว่าจะส่งผลต่อสุขภาพองค์การตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งคาดหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้บริหารและครูผู้สอน สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกรักและผูกพันต่อสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสุขภาพองค์การ ให้มีความเข้มแข็งและสมบูรณ์ สามารถทำหน้าที่ตอบสนองภารกิจด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

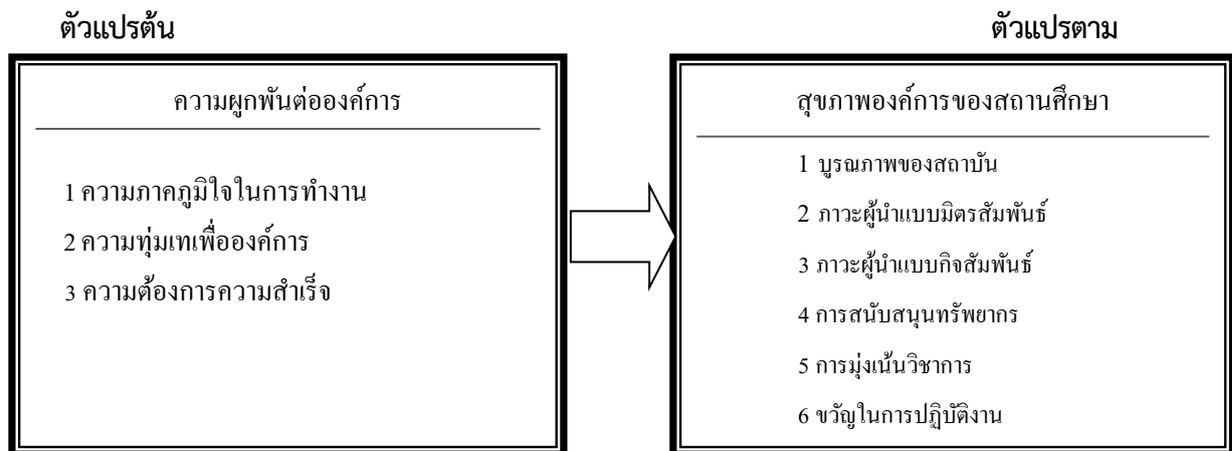
1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
2. เพื่อศึกษาระดับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
3. เพื่อวิเคราะห์ความผูกพันต่อองค์การซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

สมมติฐานการวิจัย

ความผูกพันต่อองค์การประกอบด้วยความภาคภูมิใจในการทำงาน ความทุ่มเทเพื่อองค์การ ความต้องการความสำเร็จ ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การ จากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและนักการศึกษา อาทิ ภาคินี ดอกไม้งาม (2546) มณฑนา มานะประสพสุข (2546) ธนวรรณ สุระธรรมนิมิตร (2549) สรพงษ์ โพนบุตร (2551) สุนทร เขียวทรัพย์ (2552) และปาริชาติ ขำเรือง (2554) โดยนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อจัดกระทำเป็นตัวแปรต้นในการวิจัยเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ 1) ความภาคภูมิใจในการทำงาน 2) ความทุ่มเทเพื่อองค์การ และ 3) ความต้องการความสำเร็จ ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าปัจจัยดังกล่าวจะเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สำหรับตัวแปรสุขภาพองค์การของสถานศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบสุขภาพองค์การจากแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและนักการศึกษา อาทิ พรรณี สุวัทธิ (2537) อัจฉรา พวงศุภวิวัฒน์ (2547) รสริน กิจพร้อมผล (2547) สมเจตน์ นาคเสวี (2549) ดวงสมร บาตรโพธิ์ (2549) สมชัย เสร็จกิจ (2549) สมคิด พรหมจ้อย (2552) สรวุฒิ ปุริสา (2553) กมลาศน์ ศรประสิทธิ์ (2553) และวรรณพิมพ์ หนูมงกุฎ (2557) โดยนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อจัดกระทำเป็นตัวแปรตามในการวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) บุรณภาพของสถาบัน 2) ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ 3) ภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ 4) การสนับสนุนทรัพยากร 5) การมุ่งเน้นวิชาการ และ 6) ขวัญในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ได้นำมาเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังแสดงในแผนภาพต่อไปนี้



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

วิธีดำเนินการ

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในปีการศึกษา 2558 โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน และเป็นครูผู้สอน จำนวน 1,216 คน รวมทั้งสิ้น 1,304 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในปีการศึกษา 2558 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2551: 179) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 302 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามแนวทางของแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยาม ตัวแปร โดยผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา และพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 การหาค่าความเที่ยง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความผูกพันต่อองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95 และสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 302 ฉบับ ไปยังโรงเรียนที่มีผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์

ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่างได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 277 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.72 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การหาค่าความถี่และร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ระดับความผูกพันต่อองค์การและสุขภาพองค์การของสถานศึกษา ใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์การกับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความผูกพันต่อองค์การที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความผูกพันต่อองค์การและสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4

(n = 277)

	ความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	ความภาคภูมิใจในการทำงาน	4.52	0.42	มากที่สุด	2
2.	ความทุ่มเทเพื่อองค์การ	4.58	0.41	มากที่สุด	1
3.	ความต้องการความสำเร็จ	4.47	0.44	มาก	3
	รวม	4.52	0.36	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความทุ่มเทเพื่อองค์การ และความภาคภูมิใจในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความทุ่มเทเพื่อองค์การ ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.41$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความต้องการความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.44$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

(n = 277)

คุณภาพองค์การของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. บุรณภาพของสถาบัน	4.43	0.45	มาก	3
2. ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์	4.43	0.50	มาก	4
3. ภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์	4.42	0.57	มาก	6
4. การสนับสนุนทรัพยากร	4.42	0.46	มาก	5
5. การมุ่งเน้นวิชาการ	4.46	0.43	มาก	2
6. ขวัญในการปฏิบัติงาน	4.50	0.42	มาก	1
รวม	4.45	0.42	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า สุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.42$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.57$)

3. ผลการวิเคราะห์ความผูกพันต่อองค์การที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์การกับ สุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง	ความภาคภูมิใจในการทำงาน	ความทุ่มเทเพื่อองค์การ (X ₂)	ความต้องการความสำเร็จ (X ₃)	สุขภาพองค์การของสถานศึกษา
ความภาคภูมิใจในการทำงาน (X ₁)	1			
ความทุ่มเทเพื่อองค์การ (X ₂)	.56**	1		
ความต้องการความสำเร็จ (X ₃)	.56**	.67**	1	
สุขภาพองค์การของสถานศึกษา (Y _{tot})	.72**	.65**	.71**	1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 แสดงว่า แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยของความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.56 - 0.67 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความผูกพันต่อองค์กรกับสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา (Y_{tot}) พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.65 - 0.72

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

(n = 277)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	3	31.940	10.647	184.707	0.000
Residual	273	15.736	0.058		
Total	276	47.675			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	B	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	0.245		0.183	1.338	0.182
ความภาคภูมิใจในการทำงาน (X_1)	0.414	0.421	0.043	9.612	0.000
ความต้องการความสำเร็จ (X_3)	0.328	0.351	0.045	7.239	0.000
ความทุ่มเทเพื่อองค์กร (X_2)	0.188	0.185	0.050	3.801	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.818 $R^2 = 0.670$ SEE = 0.240

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กรซึ่งได้แก่ ความภาคภูมิใจในการทำงาน (X_1) ความต้องการความสำเร็จ (X_3) และความทุ่มเทเพื่อองค์กร (X_2) เป็นตัวแปรซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ และสามารถอธิบายความผันแปรของสุขภาพองค์กรของสถานศึกษาได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยประสิทธิภาพในการทำนาย (R_2) มีค่าเท่ากับ 0.670

สหสัมพันธ์พหุคูณของความผูกพันต่อองค์กรกับสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.818 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.240 ซึ่งแสดงว่า ความภาคภูมิใจในการทำงาน ความต้องการความสำเร็จ และความทุ่มเทเพื่อองค์กร ส่งผลต่อสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา และสามารถพยากรณ์สุขภาพองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 0.670

ตารางที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ความผูกพันต่อองค์กรที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

ความผูกพันต่อองค์การที่ส่งผลต่อ สุขภาพองค์การของสถานศึกษา	บุรณภาพของสถาบัน (Y ₁)	ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ (Y ₂)	ภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ (Y ₃)	การสนับสนุนทรัพยากร (Y ₄)	การมุ่งเน้นวิชาการ (Y ₅)	ขวัญในการปฏิบัติงาน (Y ₆)	สุขภาพองค์การของสถานศึกษา (Y _๗)
ความภาคภูมิใจในการทำงาน (X ₁)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความทุ่มเทเพื่อองค์การ (X ₂)	✓			✓	✓	✓	✓
ความต้องการความสำเร็จ (X ₃)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

✓ หมายถึง ความผูกพันต่อองค์การที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ความผูกพันต่อองค์การ ด้านความภาคภูมิใจในการทำงาน (X₁) และด้านความต้องการความสำเร็จ (X₃) ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ทั้งในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ส่วนด้านความทุ่มเทเพื่อองค์การ (X₂) ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านเพียง 4 ด้าน ได้แก่ บุรณภาพของสถาบัน (Y₁) การสนับสนุนทรัพยากร (Y₄) การมุ่งเน้นวิชาการ (Y₅) และขวัญในการปฏิบัติงาน (Y₆) โดยไม่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษาใน 2 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ (Y₂) และภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ (Y₃)

สรุปได้ว่า ความผูกพันต่อองค์การที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีทั้งหมด 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากความสัมพันธ์ได้ดังนี้ คือ ความภาคภูมิใจในการทำงาน (X₁) ความต้องการความสำเร็จ (X₃) และความทุ่มเทเพื่อองค์การ (X₂)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความผูกพันต่อองค์การที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความทุ่มเทเพื่อองค์การ โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับท่านสามารถปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้ กรณีที่มีความจำเป็น ท่านอุทิศตนด้วยแรงกาย แรงใจ ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และท่านทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เป็นประเด็นที่มีการปฏิบัติ 3 ลำดับแรก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วย

ความเต็มใจ ทุ่มเท เสียสละเวลาให้กับทางราชการได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนิตา เจริญเมือง (2547: 54) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานสถาบันวิชาการ ทศท. พบว่า พนักงานสถาบันวิชาการ ทศท. มีความผูกพันต่อองค์กรในด้านความทุ่มเทเพื่อองค์กรอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุนทร เขียวทรัพย์ (2552: 57) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความผูกพันต่อองค์กรที่มีต่อสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่า ระดับความผูกพันต่อองค์กรที่มีต่อสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่าความผูกพันต่อองค์กรด้านความทุ่มเท อยู่ในระดับมาก

สำหรับด้านความต้องการความสำเร็จจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า ท่านกำหนดเป้าหมายในการทำงานสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา และท่านกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการปฏิบัติ 2 ลำดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนส่วนใหญ่กำหนดเป้าหมายในการทำงานและความต้องการความสำเร็จจากการทำงานยังไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สวณีย์ แก้วมณี, (2549 : 13-14) ที่ได้เสนอความหมายของการเป็นส่วนหนึ่งขององค์การที่ประสบความสำเร็จกล่าวคือ หากพนักงานได้ทำงานในองค์การที่มีผลงานดีเด่น หรือเป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้นำทางด้านต่างๆ มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจนและมีการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อนำมาปฏิบัติอย่างเหมาะสมจะมีส่วนผลักดันให้พนักงานเกิดความรู้สึกรู้สึกผูกพันต่อองค์กรมากขึ้น

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า สุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขวัญในการปฏิบัติงาน รองลงมา ได้แก่ การมุ่งเน้นวิชาการ บุรณภาพของสถาบัน ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ การสนับสนุนทรัพยากร และภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ ตามลำดับ อนึ่ง ในด้านขวัญในการปฏิบัติงานนั้น ประเด็นที่เกี่ยวกับบุคลากรของสถานศึกษาศรัทธาในคุณค่าของวิชาชีพครูอย่างน่าภูมิใจ บุคลากรของสถานศึกษารู้สึกปลอดภัยและมั่นคงเมื่อได้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษายึดมั่นในการรักษาเกียรติและศักดิ์ศรีในวิชาชีพครู ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการปฏิบัติ 3 ลำดับแรก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต4 ส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ครูได้ปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถ และให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง ทำให้ครูมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู รักในศักดิ์ศรี คุณค่า เมื่อได้มาเป็นครู มีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา จึงมุ่งมั่นปฏิบัติงานเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจเพื่อให้สถานศึกษามีชื่อเสียง ข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ จึงสอดคล้องกับสมเจตน์ นาคเสวี (2549: 118-124) ที่ได้วิจัยเรื่องการรับรู้สุขภาพองค์การและความสัมพันธ์ระหว่าง สุขภาพองค์การกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า สุขภาพองค์การของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มีความสมบูรณ์ปานกลาง โดยด้านการมุ่งเน้นวิชาการมีความสมบูรณ์สูงที่สุด รองลงมาคือขวัญและกำลังใจในการ

ปฏิบัติงาน และอิทธิพลของผู้บริหาร และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดวงสมร บาตรโพธิ์ (2549: 97) ที่ได้วิจัยเรื่องสภาพองค์การที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า สภาพองค์การของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายมิติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในมิติการกำหนดเป้าหมาย บุคลากรของสถาบัน ภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร การสนับสนุนทรัพยากร มุ่งเน้นวิชาการ และขวัญในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สภาพองค์การของสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สราวุฒิ บุริสา (2553: 121) ที่ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร พบว่าสภาพองค์การของสถานศึกษาอยู่ในระดับสมบูรณ์มาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขวัญในการปฏิบัติงาน ความสามัคคี ความเข้มแข็งขององค์การ อิทธิพลของผู้บริหาร การติดต่อสื่อสาร การมีนวัตกรรมใหม่ และการสนับสนุนทรัพยากร และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของลาวัณย์ เพิ่มสุขรุ่งเรือง (2559: 144-145) ที่ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อสภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่าสภาพองค์การของสถานศึกษาด้านขวัญในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิสันต์ เกตุคง (2559: 109) ที่ได้วิจัยเรื่อง สภาพองค์การของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า สภาพองค์การของโรงเรียนด้านขวัญในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สำหรับสภาพองค์การของสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ นั้นข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาการบริหารงานในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมเป็นที่น่าเชื่อถือ และผู้บริหารสถานศึกษากำกับดูแลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการปฏิบัติ 2 ลำดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มั่นใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาว่าจะมีความสามารถจนเป็นที่ยอมรับเชื่อถือของผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อเป็นเช่นนี้ อาจส่งผลให้ครูผู้สอนและบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความเชื่อมั่นในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจารินี ศานติจรรยาพร (2551: 112) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสภาพองค์การกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่า สภาพองค์การด้านภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเจริญ ควรหา (2552: 88) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูทางด้านสภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพองค์การของสถานศึกษาด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความผูกพันต่อองค์การ ด้านความภาคภูมิใจในการทำงาน ด้านความต้องการความสำเร็จ และด้านความทุ่มเทเพื่อองค์การ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 67.00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย จึงกล่าวได้ว่า การมีความภาคภูมิใจในการทำงาน มีความต้องการความสำเร็จ และมีความทุ่มเทเพื่อองค์การนั้น หากผู้บริหารและครูผู้สอนรักในศักดิ์ศรี คุณค่า ศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างภาคภูมิใจ พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ และเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ซึ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษาอุทิศตนด้วยร่างกาย แรงใจในการปฏิบัติงาน ทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูสามารถปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้ เพื่อจะทำงานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนสนับสนุนการทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงาน กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรได้ทราบอย่างชัดเจนรวมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาผลงานวิชาการให้ได้วิทยฐานะสูงขึ้น มุ่งเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภารกิจดังกล่าวมีความสำคัญที่ทำให้ครูและบุคลากรมีความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษา จึงมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ข้อค้นพบครั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสรรพงษ์ โพนบุตร (2551: 104) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองคาย พบว่า ด้านความผูกพันต่ออาชีพครูและด้านความผูกพันต่องานครู อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความผูกพันต่อโรงเรียนและด้านความผูกพันต่อเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การกับความผูกพันต่อองค์การของครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีด้านวัฒนธรรมโรงเรียน ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 45.70 และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิมลพรรณ แซ่เหลียว (2558: 80-81) ได้วิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ส่วนความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านความเต็มใจ และพยายามทุ่มเทที่จะทำงานเพื่อความสำเร็จขององค์การ ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า ความต้องการและยอมรับเป้าหมายค่านิยมขององค์การ และด้านความปรารถนาที่จะคงอยู่เป็นสมาชิกขององค์การ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 49 จึงอาจกล่าวได้ว่า หากบุคลากรของสถานศึกษามี

ความผูกพันต่อองค์กร ที่ด้านความภาคภูมิใจในการทำงาน ด้านความต้องการความสำเร็จ และด้านความทุ่มเทเพื่อองค์กรจะส่งผลให้สภาพองค์การของสถานศึกษามีความเข้มแข็งและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร

1.1.1 สถานศึกษาควรกำหนดกลยุทธ์ที่สามารถทำให้ครูผู้สอนและบุคลากรมีความรู้สึกที่ตนเองมีความสำคัญต่อสถานศึกษา

1.1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาศักยภาพมีการปฏิบัติงานของตนเองให้สูงขึ้นเพื่อให้ได้ผลที่มีประสิทธิภาพ

1.1.3 ครูผู้สอนควรกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรของสถานศึกษา

1.2 เกี่ยวกับสภาพองค์การของสถานศึกษา

1.2.1 สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศทางวิชาการให้เหมาะสมกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาศักยภาพในการบริหารความขัดแย้งในสถานศึกษาได้อย่างมีเหตุผล

1.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการตัดสินใจ แก้ปัญหาการบริหารงานในสถานศึกษาให้เป็นที่น่าเชื่อถือ

1.2.4 สถานศึกษาควรจัดหา วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง เพื่อให้ครูและบุคลากรสามารถนำมาใช้พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

1.2.5 สถานศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศภายในโดยคณะกรรมการฝ่ายวิชาการอย่างเป็นระบบ

1.2.6 ผู้บริหารควรปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความมั่นใจ

1.2.7 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการทุ่มเท/ภาคภูมิใจ/ต้องการความสำเร็จเพื่อให้สภาพองค์การของสถานศึกษาดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัย เกี่ยวกับ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสภาพองค์การของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา

2.3 ควรศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ความผูกพันต่อองค์การของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

2.4 ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีสภาพองค์การที่เข้มแข็งในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่อยู่ในบริบททำเลที่ตั้งใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

- กมลาคัน ศรประสิทธิ์. (2553). การพัฒนาเครื่องมือวัดสภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กรรณิกา เฟื่องประยูร. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แก้วขวัญ เอียดศิริพันธ์. (2551). การพัฒนาตัวบ่งชี้สภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จารินี ศานติจรรยาพร. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพองค์การกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- จำนง เหล่าคงธรรม. (2552). ความผูกพันต่อองค์การที่มีต่อสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เจริญ ควรหา. (2552). ศึกษาความคิดเห็นของครูทางด้านสภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชูเกียรติ งานไว. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับความผูกพันต่อโรงเรียน ตามการรับรู้ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ชนิดา เจริญเมือง. (2547). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของพนักงานสถาบันวิชาการ ทศท.สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- ดวงสมร บาตรโพธิ์. (2549). **สุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.**
- ฉนวนวรรณ สุระธรรมนิติ. (2549). **ความผูกพันต่อองค์การของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยอง เขต 1.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.**
- ประชุม บำรุงจิตต์. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับ ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.**
- ปาริชาติ ขำเรือง. (2554). **ความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ. ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.**
- พรรณี สุวัตถิ. (2537). **การวิเคราะห์สุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา. ปริญญานิพนธ์ นิพนธ์ครุศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.**
- พิมลพรรณ แซ่เหลี่ยว. (2558). **คุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของ บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.**
- ภคินี ดอกไม้งาม. (2546). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ระดับ มัธยมศึกษา ในโรงเรียนแกนนำที่มีการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- ภัทรารณณ์ ทัตรสงวน. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานกับความผูกพันต่อองค์การของ ข้าราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. งานนิพนธ์ (กศ.ม.). สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- มณฑนา มานะประสพสุข. (2546). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการครูสายงาน การ**

สอนในจังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รสริน กิจพร้อมผล. (2547). **สุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การโรงเรียนสังกัดเทศบาล.**

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
ลาวัญญ์ เพิ่มสุขรุ่งเรือง (2559). **การบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏนครปฐม.

วิมล จำปานิล. (2554). **รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพัน**
ต่อ

โรงเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
ดุขฎี

นิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, บริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
วรรณพิมพ์ หนูมงกุฎ. (2557). **สุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครู**

ทางการศึกษาในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

วิสันต์ เกตุคง (2559). **สุขภาพองค์การของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคกลาง.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏ นครปฐม
สมคิด พรหมจ้อย. (2552). **เทคนิคการประเมินโครงการ.** พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี : จตุพรดีไซน์.

สมเจตน์ นาคเสวี. (2549). **การรับรู้สุขภาพองค์การและความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การ กับ**
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของคุณครูวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขล
นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. โครงการสร้างความเข้มแข็งวิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

สมชัย เสรีจกิจ. (2549). **สุขภาพองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่**
การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวิมล ตีรกานันท์. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.**
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนทร เขียวทรัพย์. (2552). **ความผูกพันของครูที่มีต่อสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

สถาบันราชภัฏนครปฐม.

สวณีย์ แก้วมณี. (2549). ความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน. วารสารการบริหารสำหรับนัก
บริหารงานบุคคลมีอาชีพ, 27 (3), หน้า 10-16.

สรารุติ ปุริสา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สรพงษ์ โพนบุตร. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของครูผู้สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

เหม ยูณู. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับความพึงพอใจในงาน ของครูใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1. ศิลปะ
ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.

อัจฉรา พวงศุภวิวัฒน์. (2547). สุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

มยุรี แสนสุข, กาญจนา บุญส่ง (2559) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหาร

สถานศึกษากับสุขภาพองค์การ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะปีที่ 9,
ฉบับที่ 3

(กันยายน – ธันวาคม) 691-703

วริษฐ์ ทองจู่ไร, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558) อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงความยืดหยุ่น
เชิงกลยุทธ์

ศักยภาพด้านกระบวนการจัดการความรู้และความสามารถด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง
ต่อ

ประสิทธิผลขององค์การ ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะปีที่ 8, ฉบับที่ 3
(กันยายน - ธันวาคม) 793-810